

Suvestinė redakcija nuo 2012-01-05 iki 2012-03-08

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [148-7625](#), i. k. 110203NISAK0001-346

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

**DĖL PREKYBOS NAFTOS PRODUKTAIS, BIOKURU, BIOALYVA IR KITAIŠ
DEGIAISIAIS SKYSTAIS PRODUKTAIS LIETUVOS RESPUBLIKOJE TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2010 m. gruodžio 14 d. Nr. 1-346
Vilnius

Įgyvendindamas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (Žin., 2011, Nr. 62-3936) 39 straipsnio 1, 3 ir 5 dalis ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 6 d. nutarimo Nr. 1427 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. balandžio 20 d. nutarimo Nr. 457 „Dėl įgaliojimų patvirtinti naftos produktų, biokuro, bioalyvos ir kitų degių skystų produktų gabenimo ir laikymo tvarką, taip pat šių produktų apskaitos ir prekybos taisyklės suteikimo“ pripažinimo netekusiu galios“ (Žin., 2010, Nr. [121-6175](#)) 2 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 19 d. nutarimo Nr. 1217 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą“ (Žin., Nr. 129-6114) 1 punkto 1.7 papunkčiu ir atsižvelgdamas į 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/70/EB dėl benzino ir dyzelino kokybės (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 12 tomas, p. 7) su pakeitimais, padarytais 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/30/EB (OL 2009 L 140, p. 88):

Preambulės pakeitimai:

Nr. [1-311](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 1-6 (2012-01-04), i. k. 111203NISAK0001-311

1. T v i r t i n u Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklės.

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2011 m. sausio 1 d.

ENERGETIKOS MINISTRAS

ARVYDAS SEKMOKAS

PREKYBOS NAFTOS PRODUKTAIS, BIOKURU, BIOALYVA IR KITAIŠ DEGIAISIAIS SKYSTAIS PRODUKTAIS LIETUVOS RESPUBLIKOJE TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklės (toliau – Prekybos taisyklės) nustato didmeninės ir mažmeninės prekybos nefasuotais naftos produktais, biokuru, biodegalais, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais (toliau – naftos produktai) reikalavimus. Fasuotų naftos produktų prekybinė veikla vykdoma vadovaujantis bendraisiais prekybos teisės aktų reikalavimais. Naftos produktų, kurių prekybai taikomos šios taisyklės, sąrašas pateikiamas priede.

2. Prekybos taisyklėse vartojamos sąvokos:

Naftos produktai – tai produktai, pagaminti iš naftos, naftinių distiliatų, gamtinių dujų kondensatų ir (ar) alyvos, gautos iš bituminių mineralų.

Degalai – naftos produktai (benzinas, dyzelinas, suskystintos naftos dujos, skirtos automobilių transportui) ir biodegalai arba jų mišiniai, skirti naudoti vidaus degimo varikliuose.

Biodegalai – iš biomasės pagaminti skystieji arba dujiniai transporto degalai. Pagrindinė naudotina biodegalų rūšis benzininiams varikliams yra bioetanolis. Dyzeliniams varikliams – metilo esteris, pagamintas iš augalinės kilmės aliejų ar gyvūninės kilmės riebalų, ir sintetinis dyzelinas, pagamintas sintezės, hidrovalymo būdu ar taikant Fišerio ir Tropšo procesą ar kitas technologijas, skirtas gaminti į dyzeliną panašius grynuosius angliavandenilius (toliau – sintetinis dyzelinas). Šie biodegalai naudotini grynai ar sumaišyti atitinkamai su benzinu ar dyzelinu.

Biokuras – iš biologinės kilmės žaliavų pagaminti degieji skysti produktai arba jų mišiniai su naftos produktais, skirti vartoti kaip katilų kuras.

Bioalyva – tai iš biologinės kilmės žaliavų pagaminti tepalai ir alyva, kurių sudėtyje yra ne mažiau kaip 70 % biologinės kilmės medžiagų ir kurie skirti vartoti transporto priemonių (mechanizmų) tepimo ir (ar) hidraulinėse sistemose.

Kiti degieji skysti produktai – skysčiai, kurie skirti elektros ir šilumos energijos gamybai ir kurie nepatenka į degalų, biodegalų ir biokuro kategoriją.

Talpykla – stacionarusis požeminis arba antžeminis bet kokio tipo ir bet kokio tūrio rezervuaras arba cisterna (konteinerinė cisterna), sumontuota atskirai, grupėje, degalų terminale arba degalinėje (įskaitant degalinės cisterną konteineryje), skirta naftos produktams laikyti. Kai talpykloje laikomas benzinas, tada ji gali būti vadinama benzino talpykla, kai biodegalai – biodegalų talpykla, ir panašiai. Talpyklos sąvoka atitinka Europos Sąjungos (toliau – ES) dokumentuose vartojamą saugyklos sąvoką ir kituose teisės aktuose vartojamą kuro talpyklos sąvoką.

Transporto priemonės ar mechanizmo degalų bakas – tai transporto priemonės ar mechanizmo stacionarioji talpykla, nustatyta gamintojo techninėje dokumentacijoje ir skirta degalams tiesiogiai tiekti varikliui.

Terminalas (sandėlis) – specialiai įrengtų pakrovimo ir iškrovimo įrenginių, talpyklų, kitų įrenginių bei statinių kompleksas, naudojamas naftos produktams ir bioproduktams priimti, laikyti, degalų mišiniams ruošti (sumaišyti) ir mobiliosioms talpykloms pripildyti.

Degalinė – specialiai įrengtas statinys, naudojamas naftos produktams parduoti galutiniam vartotojui.

Degalų įpylimo kolonėlė – techninis įrenginys, skirtas naftos produktams įpilti į pirkėjo transporto priemonės ar mechanizmo degalų ar tepalų bakus ir (ar) į kilnojamasias talpyklas (kanistrus).

Fasuoti degalai – degalai, gamintojų išpilstyti į ne didesnę kaip 10 litrų tarą (orlaivių, automobilių ir (ar) motociklų sportui skirti degalai, gamintojų išpilstyti į ne didesnę kaip 50 litrų tarą).

Fasuotos suskystintos naftos dujos – tai suskystintos naftos dujos, skirtos komunalinėms buitinėms reikmėms, išpilstytos į ne didesnius kaip 150 litrų talpos balionus.

Fasuota tepalinė alyva ir bioalyva – tai tepalinė alyva, tepimo preparatai ir bioalyva, gamintojų išpilstyta į ne didesnę kaip 250 litrų tarą.

Didmeninė prekyba naftos produktais – veikla, kai pardavėjas įsipareigoja perduoti savo pagamintus ar įsigytus naftos produktus pirkėjui nuosavybės teise (patikėjimo teise) jo verslo poreikiams tenkinti, o pirkėjas įsipareigoja sumokėti nustatytą pinigų sumą.

Mažmeninė prekyba naftos produktais – veikla, kai pardavėjas įsipareigoja perduoti naftos produktus galutiniam pirkėjui, nesvarbu, kokiam tikslui šie produktai perkami, o pirkėjas įsipareigoja sumokėti nustatytą pinigų sumą. Degalai degalinėse tiekiami per degalų įpylimo kolonėles.

Pardavėjas – ūkio subjektas, teisės aktų nustatyta tvarka parduodantis naftos produktus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-311](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. I-6 (2012-01-04), i. k. 111203NISAK0001-311

II. PARDAVIMO YPATUMAI

3. Prekybos taisyklių privalo laikytis visi ūkio subjektai, prekiaujantys naftos produktais. Ūkio subjektai, prekiaujantys naftos produktais, privalo turėti nustatytos formos licenciją (leidimą), jeigu tai yra nustatyta Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme.

Be Prekybos taisyklių, naftos produktų pardavėjai privalo laikytis ir kitų reikalavimų, nustatytų naftos produktams gabenti, laikyti, jų apskaitai vykdyti.

4. Matavimo priemonės, naudojamos perkamų, parduodamų ir laikomų naftos produktų kiekio apskaitai vykdyti, turi atitikti Matavimo priemonių techninio reglamento, patvirtinto Valstybinės metrologijos tarnybos prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Valstybinė metrologijos tarnyba) direktoriaus 2006 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. V-31 (*Žin.*, 2006, Nr. [40-1451](#); 2009, Nr. [116-4988](#)), nuostatas.

5. Ūkio subjektams draudžiama suskystintas dujas, skirtas komunalinėms buitinėms reikmėms, parduoti fiziniams ir juridiniams asmenims kaip degalus autotransportui.

6. Saugant, gabenant, pilstant ir parduodant skirtingų rūšių (markių) naftos produktus juos maišyti draudžiama, išskyrus atvejus, kai šių produktų skirtingas rūšis sumaišyti leidžiama techninių reglamentų ir (ar) kitų teisės aktų nustatyta tvarka arba kai šie produktai klasifikuojami tuo pačiu Kombinuotosios nomenklatūros kodu.

7. Tose pačiose talpyklose ir degalų įpylimo kolonėlėse (išskyrus pritaikytas prekiauti kelių rūšių produktais), mobiliosiose talpyklose bei kituose įrenginiuose draudžiama laikyti, perpilti ir gabenti skirtingų rūšių naftos produktus, jei prieš tai talpyklos nebuvo išvalytos ir atitinkamai parengtos.

8. Parduodamų naftos produktų kokybę, apmokestinimą, mokesčių apskaičiavimą ir mokėjimą reglamentuoja norminiai teisės aktai. Lietuvos Respublikoje parduodami naftos produktai turi atitikti standartų bei Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro privalomųjų kokybės rodiklių (toliau – Privalomieji kokybės rodikliai), patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro, reikalavimus.

9. Į šalies vidaus rinką tiekiami degalai turi atitikti šiuos reikalavimus:

9.1. 95 markės variklių benzinas turi būti pagamintas naudojant priedą bioetiltretbutileterį (toliau – bio-ETBE), kuris sumaišytas su benzinu turi sudaryti ne mažiau

kaip 10 % ir ne daugiau kaip 22 % tūrio;

9.2. 95 markės variklių benzinas, pagamintas be bio-ETBE, savo sudėtyje privalo turėti 5 % (leistina paklaida gali būti $\pm 0,5$ %) tūrio bioetanolio; bioetanolio tūrio paklaida E85 bioetanolyje gali būti $\pm 0,5$ %;

9.3. 98 markės variklių benzinas neprivalo būti tiesiogiai maišomas su bioetanoliu;

9.4. pardavėjas, norintis prekiauti degalinėje benzinu, kuriame yra iki 10 % tūrio etanolio (daugiausia iki 3,7 % deguonies), turi užtikrinti, kad toje pačioje degalinėje būtų prekiaujama ir benzinu, kuriame yra 5 % tūrio etanolio (daugiausia iki 2,7 % deguonies) iki 2013 m. gruodžio 31 d.;

9.5. nuo 2012 m. sausio 1 d. dyzelinas (išskyrus 1 ir 2 klasės arktinį dyzeliną) privalo savo sudėtyje turėti 5–7 % tūrio biodegalų (leistina paklaida gali būti $\pm 0,5$ %), užtikrinant, kad privalomoji biodegalų dalis dyzeline sudarytų nuo 2012 m. sausio 1 d. – 6,25 %, nuo 2013 m. sausio 1 d. – 6,5 %, nuo 2014 m. sausio 1 d. – 7,0 %. Biodegalų kiekis dyzeline gali būti didesnis kaip 7 % tūrio, jeigu dyzelino ir biodegalų mišinys atitinka dyzelino Privalomųjų kokybės rodiklių reikalavimus ir yra ženklinamas Prekybos taisyklių 29 punkte nustatyta tvarka;

9.6. iš valstybės atsargų tiekiamas dyzelinas (kai vykdomas valstybės atsargų keitimas), jei jis yra laikomas atskirai nuo komercinių gamybinių atsargų, gali turėti savo sudėtyje ir mažesnę biologinės kilmės medžiagų kiekį, kaip nurodyta Prekybos taisyklių 9.5 punkte, siekiant nepažeisti Privalomųjų kokybės rodiklių reikalavimų. Ši nuostata taikoma dyzelinui, įsigytam ne vėliau kaip 2008 m. ir numatomam realizuoti iki 2011 m. gruodžio 31 d., gavus raštišką Energetikos ministerijos sutikimą;

9.7. naftos produktų gamintojai pagal atskiras sutartis turi teisę parduoti naftos produktus be biokomponentų toliau maišyti su biodegalais ūkio subjektams, turintiems licencijas (leidimus) verstis nefasuotų naftos produktų didmenine prekyba. Naftos produktai be biokomponentų (įskaitant jų importą ir atgabenimą) gali būti tiekiami (parduodami) tik į akcizais apmokestinamų prekių sandėlius ar muitinės sandėlius, o ne į vidaus rinką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-311](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. I-6 (2012-01-04), i. k. 111203NISA0001-311

10. Esant ekstremaliai energetikos padėčiai, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija, vadovaudamasi Vartotojų aprūpinimo energija ir (ar) energijos ištekliais esant ekstremaliai energetikos padėčiai tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 13 d. nutarimu Nr. 12 (*Žin.*, 2003, Nr. [5-182](#)), gali priimti sprendimus dėl leidimo importuoti, gaminti, parduoti ir vartoti neatitinkančius šalyje galiojančių Privalomųjų kokybės rodiklių, aplinkosaugos reikalavimų ar standartų naftos produktus ar kitą kurą.

11. Parduoti naftos produktus, neturint įmonės gamintojos ar kitos nepriklausomos (įgaliotos) laboratorijos kokybės pažymėjimo (sertifikato, paso), draudžiama. Kokybės pažymėjime (sertifikate, pase) turi būti nurodoma: pažymėjimo numeris, įmonės gamintojos ir (ar) įmonės pardavėjos pavadinimas, jos kodas ir buveinės adresas ar nepriklausomos (įgaliotos) laboratorijos pavadinimas, buveinės adresas (kai minėtą pažymėjimą išduoda ne įmonė gamintoja), produkto pavadinimas ir markė, standarto, kurio reikalavimus atitinka produkto kokybė, nuorodinis žymuo, produkto pagaminimo (arba ėminio paėmimo) data, kokybės rodikliai, išvada apie kokybę, kokybės pažymėjimo (sertifikato, paso) išdavimo data, atsakingų asmenų vardai, pavardės ir parašai, įmonės, išdavusios kokybės pažymėjimą (sertifikatą, pasą), spaudas, gabenimo ar akcizų apskaičiavimo dokumento, su kuriuo nurodyta produktų siunta gabenama, numeris bei šio dokumento (gabenimo ar akcizų apskaičiavimo) išrašymo data. Degalų tankis kokybės pažymėjime (sertifikate, pase) nurodomas kg/m³, esant 15 °C, variklių benzino oktaninis skaičius – nustatytas tiriamuoju metodu. Faktinis biodegalų kiekis degaluose kokybės pažymėjime (sertifikate, pase) ir gabenimo ar akcizų apskaičiavimo dokumentuose turi būti nurodytas tūrio procentais (x,xx %, dviejų skaitmenų po kablelio tikslumu).

Perparduodant naftos produktus didmeninės prekybos sąlygomis pateikiamoje pirkėjui gamintojo kokybės pažymėjimo (sertifikato, paso) kopijoje papildomai turi būti dedamas pardavėjo spaudas, parašas, nurodoma pardavėjo atsakingo asmens vardas, pavardė, gabenimo ar akcizų apskaičiavimo dokumento, su kuriuo nurodyta produktų siunta gabenama, numeris bei šio dokumento (gabenimo ar akcizų apskaičiavimo) išrašymo data.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-311](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 1-6 (2012-01-04), i. k. 111203NISAK0001-311

12. Įmonė, gabenanti iš trečiųjų šalių ar iš Europos Sąjungos valstybių naftos produktus, skirtus vartoti šalies viduje, privalo turėti naftos produktų gamintojo kokybės pažymėjimą (sertifikatą, pasą), kaip nustatyta Prekybos taisyklių 11 punkto pirmojoje pastraipoje, ir naftos produktų atitikties deklaraciją pagal LST EN ISO/7EC 17050-1:2005 „Atitikties įvertinimas. Tiekėjo atitikties deklaracija. 1 dalis. Bendrieji reikalavimai (ISO/IEC 17050-1:2004)“ reikalavimus, kuria tiekėjas (gamintojas, platintojas, importuotojas) deklaruoja, kad importuojamų arba gabenamų naftos produktų siunta atitinka gamintojo kokybės pažymėjime (sertifikate, pase) nurodytus standartus ar kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus. Parduodamų (tiekiamų vartoti į vidaus rinką) naftos produktų kokybė turi atitikti šių produktų kokybės pažymėjime (sertifikate, pase) nurodytus kokybės rodiklius bei Privalomųjų kokybės rodiklių reikalavimus.

13. Žiemos laikotarpiu (laikotarpis nustatytas Privalomuosiuose kokybės rodikliuose) degalinėse turi būti prekiaujama 1 arba 2 klasės arktiniu dyzelinu, o kur leidžia galimybės, papildomai galima prekiauti ir F klasės žieminio dyzelinu.

Pirkėjas turi teisę susipažinti su rašytine informacija (degalinės patalpoje ar prie dyzelino degalų įpylimo kolonėlės) apie žiemos laikotarpiu parduodamo dyzelino kokybės reikalavimus.

Rekomenduojama degalinėse parduodamo dyzelino klases skelbti įmonės tinklalapyje ar kituose informacijos šaltiniuose.

14. Naftos produktų ėminių ėmimo ir kokybės kontrolės metodai bei ėminių kiekis turi atitikti standartuose ir (ar) teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Besiverčiantis didmenine prekyba pardavėjas pirkėjo pageidavimu turi pateikti parduodamų naftos produktų ėminius, paimtus pagal standartų ir (ar) teisės aktų reikalavimus. Tikrinant degalinėse parduodamų naftos produktų kokybę, šių produktų ėminiai turi būti įpilami per degalų įpylimo kolonėlių čiaupus, laikantis LST EN ISO 3170 (3171) ar LST EN 14275 standarto reikalavimų (suskystintų dujų – LST EN ISO 4257). Kitais atvejais ėminiai iš talpyklų, mobiliųjų talpyklų, kanistrų imami standartų ar kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

15. Nustatoma ši Lietuvos Respublikoje vartojamų degalų, naudojamų sausumos transporto priemonių ir kitų mechanizmų vidaus degimo varikliuose, nomenklatūra:

15.1. 91(92), 95 ir 98 markių variklių benzinas, kurio oktaninis skaičius, nustatytas tiriamuoju metodu, yra atitinkamai ne mažesnis kaip 91(92), 95 ir 98;

15.2. dyzelinas;

15.3. suskystintos naftos dujos, skirtos autotransporto priemonėms;

15.4. riebalų rūgščių metilo esteris (biodyzelinas, priklausantis riebalų rūgščių monoalkilesterių grupei), kuris atitinka LST EN 14214 „Automobiliniai degalai. Riebalų rūgščių metilesteriai (RRME), skirti dyzeliniams varikliams. Reikalavimai ir tyrimų metodai“;

15.5. E85 bioetanolis, atitinkantis Lietuvos techninės specifikacijos LST CEN/TS 15293:2011 „Automobilių degalai. Etanolis E85. Reikalavimai ir tyrimo metodai“ (angl. – „Automotive fuels – Ethanol (E85) automotive fuel – Requirements and test methods“) nustatytus reikalavimus ir tyrimo metodus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-311](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 1-6 (2012-01-04), i. k. 111203NISAK0001-311

15.5¹ sintetinis dyzelinas, atitinkantis LST CWA 15940:2011 „Automobiliniai degalai. Parafininis dyzelinas, gautas sintezės arba hidrovalymo būdu. Reikalavimai ir tyrimo

metodai“ (angl. *The European Committee for Standardization (CEN) Workshop Agreement CWA 15940:2009 „Automotive fuels – Paraffinic diesel from synthesis or hydrotreatment – Requirements and test methods“*) nustatytus reikalavimus ir tyrimo metodus;

Papildyta punktu:

Nr. [1-311](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. I-6 (2012-01-04), i. k. 111203NISAK0001-311

15.6. biodegalų ir degalų mišiniai, kuriuose biodegalai sudaro didesnę procentą tūrio, negu maksimaliai nustatyta benzino ar dyzelino Privalomuosiuose kokybės rodikliuose.

III. PARDAVIMAS DIDMENINĖS PREKYBOS SĄLYGOMIS

16. Naftos produktų (išskyrus bioalyvą) didmenine prekyba gali būti verčiamasi terminaluose (sandėliuose), kurių talpyklos nustatyta tvarka yra įregistruotos teritorinėje valstybinėje mokesčių inspekcijoje, kurios aptarnaujamoje teritorijoje yra talpyklos, ir kurių adresai teisės aktų nustatyta tvarka yra įrašyti licencijoje (leidime) verstis naftos produktų didmenine prekyba. Taip pat šios įmonės gali naftos produktus pristatyti tiesiogiai pirkėjui, jeigu pirkėjas turi nuosavą, nuomos arba panaudos pagrindais išnuomotą, atitinkamai įrengtą talpyklą, terminalą, degalinę arba mobiliąją talpyklą.

17. Draudžiama verstis didmenine prekyba tiesiogiai iš degalinės teritorijoje esančių talpyklų (išskyrus tuos atvejus, kai talpyklos nėra technologiškai sujungtos su degalų įpylimo kolonėlėmis).

18. Pardavėjo ir pirkėjo pasirašytoje sutartyje dėl naftos produktų pardavimo turi būti nustatyta, kieno (pardavėjo ar pirkėjo) matavimo priemonėmis bus nustatomas įpiltų produktų kiekis. Pardavėjo įpiltas parduodamų naftos produktų kiekis apskaičiuojamas tik tokiais pardavėjo ir pirkėjo susitarimu pasirinktomis šių produktų kiekio matavimo priemonėmis, kurios yra įrašytos į Lietuvos matavimo priemonių registrą ir patikrintos Valstybinės metrologijos tarnybos nustatyta tvarka.

19. Naftos produktų gamybos įmonėse bei didmeninės prekybos įmonėse degalai į nuosavų, išnuomotų ar naudojamų panaudos pagrindais transporto priemonių, mechanizmų degalų bakus gali būti pilami tik panaudojant degalų įpylimo kolonėles, kurių tipai patvirtinti, įrašyti į Lietuvos matavimo priemonių registrą ir Valstybinės metrologijos tarnybos nustatyta tvarka atlikta jų patikra. Kolonėlių sumuojamuosius skaitiklius plombuoja Valstybinės metrologijos tarnybos įgaliosios įmonės (laboratorijos) ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos.

20. Įmonės, turinčios licencijas (leidimus) verstis naftos produktų didmenine prekyba, parduodamus degalus gali pilti ir į pirkėjo transporto priemonių degalų bakus panaudodamos specialų įrenginį, vadinamą degalų įpylimo terminalu, kuriame yra kompiuterinė sistema, valdanti degalų įpylimo kolonėles ir apskaičiuojanti įpiltų degalų kiekį; degalai pilami per kolonėles, atitinkančias 19 punkte nustatytus reikalavimus.

21. Fiziniai asmenys didesnius naftos produktų kiekius (daugiau kaip 200 litrų) gali įsigyti naftos produktų gamybos įmonėse ir didmeninės prekybos šiais produktais įmonėse (terminaluose bei sandėliuose) didmeninės prekybos sąlygomis (išrašant pridėtinės vertės mokesčio sąskaitas faktūras ar sąskaitas faktūras).

22. Didmenine prekyba besiverčiantys naftos produktų pardavėjai kiekvienai realizuojamai šių produktų siuntai, nurodytai jų pardavimo dokumente, privalo išduoti valstybine kalba užpildytus šių produktų gabenimo dokumentus ir kokybę patvirtinančius dokumentus (kokybės pažymėjimą ar sertifikatą, pasą). Naftos produktų gabenimo dokumente turi būti nurodytas tos siuntos kokybės pažymėjimo (sertifikato, paso) numeris, produktų pardavimo dokumento pavadinimas, serija, numeris ir išrašymo data.

23. Naftos produktų pardavimo ir kokybės dokumentai pirkėjui ar vežėjui su kroviniu gali būti neperduodami, jei jie yra įforminami elektroninėmis priemonėmis ir perduodami ir (ar) gaunami elektroninėmis ryšio priemonėmis ir jei pardavėjas ir pirkėjas yra dėl to susitarę. Tokiais atvejais pirkėjas turi turėti galimybę išspausdinti dokumentus, gaunamus

elektroninėmis ryšio priemonėmis.

24. Tuo atveju, kai tos pačios rūšies ir markės naftos produktai, kurių sudėtyje yra biodegalų, tiekiami atskiromis siuntomis (partijomis) ir supilami į tą pačią talpyklą, tai parduodant tokius sumaišytus naftos produktus, biodegalų dalį būtina patvirtinti vienu iš dviejų būdų. Pirmas būdas, kai tokių sumaišytų naftos produktų kokybė nustatoma nepriklausomoje (įgaliotoje) laboratorijoje ir išduodamas naujas kokybės pažymėjimas. Antras būdas, kai naftos produktų mišinyje biodegalų dalį nustato didmeninės prekybos pardavėjas skaičiavimo būdu, vadovaudamasis Leidimo biologinės kilmės energetinius produktus apmokestinti sumažintais akcizais išdavimo taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. VA-75 (Žin., 2004, Nr. [75-2611](#); 2006, Nr. 36-1307). Skaičiavimo būdu nustatytas biodegalų kiekis yra rašomas su paskutine siunta gautame kokybės pažymėjime (sertifikate, pase), kuriame turi būti Prekybos taisyklių 11 punkto antroje pastraipoje nurodyti duomenys.

25. Laivams parduodamų degalų kokybė turi atitikti Privalomųjų kokybės rodiklių reikalavimus, nustatytus MARPOL 73/78 konvencijos VI priede „Atmosferos teršimo iš laivų prevencijos taisyklės“. Ūkio subjektai, tiekiantys naftos produktus, kaip kuro atsargos laivams, turi užtikrinti, kad pirkėjams būtų įteikiamas ir parduodamų naftos produktų ėminys.

IV. PARDAVIMAS MAŽMENINĖS PREKYBOS SĄLYGOMIS

26. Degalinėse mažmeninės prekybos sąlygomis parduodami nefasuoti degalai pilami į pirkėjo transporto priemonių, mechanizmų degalų bakus bei į kilnojamąsias talpyklas (kanistrus) tik per degalų įpylimo kolonėles, valdomas specializuotu kasos aparatu. Specializuoti kasos aparatai diegiami ir naudojami teisės aktų nustatyta tvarka.

Gali būti naudojamos tik tos naftos produktų kolonėlės, kurių tipai patvirtinti, įrašyti į Lietuvos matavimo priemonių registrą ir kurioms Valstybinės metrologijos tarnybos nustatyta tvarka atlikta jų patikra. Kolonėlių sumuojamuosius skaitiklius plombuoja Valstybinės metrologijos tarnybos įgaliotos įmonės (laboratorijos) ir teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos, kurių aptarnaujamoje teritorijoje yra degalinė.

Šios kolonėlės turi būti technologiškai sujungtos su degalinės teritorijoje esančiomis talpyklomis. Naftos produktų įpylimo kolonėlių santykinė paklaida neturi būti didesnė kaip $\pm 0,5$ % tūrio, o suskystintų dujų, skirtų automobilių transportui, – ne didesnė kaip ± 1 % tūrio. Iš degalinės teritorijoje esančių technologiškai su degalų įpylimo kolonėlėmis sujungtų talpyklų draudžiama šiuos produktus išpilti kitaip nei per kolonėles ir parduoti didmeninės prekybos sąlygomis, išskyrus atvejus, kai atliekami degalinių talpyklų metrologiniai bandymai, talpyklų valymo ar talpyklų remonto, avarijos likvidavimo darbai arba netyčinio skirtingų degalų ir biodegalų rūšių sumaišymo atvejais.

27. Degalinėse parduodamiems naftos produktams, kai yra sumaišomi skirtingų siuntų (partijų) tos pačios rūšies ir markės degalai toje pačioje talpykloje, pardavėjui pakanka turėti su paskutinėmis siuntomis gautus kokybės pažymėjimus. Pirkėjui pareikalavus ar esant būtinumui, biologinės kilmės medžiagų dalis degaluose gali būti nustatoma vienu iš dviejų būdų, nurodytų Prekybos taisyklių 24 punkte.

28. Degalinės iškabose, matomoje vietoje, valstybine kalba turi būti nurodyta įmonės pavadinimas, darbo laikas, parduodamų naftos produktų rūšys, markės ir kainos.

29. Siekiant vartotojui suteikti informaciją apie degalų kokybę, degalinėse parduodami degalai informaciniuose stenduose turi būti įrašomi taip:

29.1. benzinai, pagaminti iš naftos ar sumaišyti su bioetanoliu ne didesniu kaip 5 % bioetanolio tūrio kiekiu – skaičiais, nurodančiais oktaninį skaičių, nustatytą tiriamuoju metodu (pavyzdžiui, 91(92), 95, 98);

29.2. dyzelinas (įskaitant F klasės dyzeliną), pagamintas iš naftos ar sumaišytas su biodegalais ne didesniu kiekiu kaip numatyta Privalomuosiuose kokybės rodikliuose (ne

daugiau kaip 7 % biodegalų tūrio) – raide D;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-311](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 1-6 (2012-01-04), i. k. 111203NISAK0001-311

29.3. benzinas, kurio sudėtyje bioetanolis sudaro nuo 5 iki 10 % tūrio, žymimas taip: „benzino oktaninis skaičius, E, bioetanolio kiekis“, kuriame benzino oktaninis skaičius rodo ne mažesnę kaip tiriamuoju metodu nustatytą oktaninį skaičių, o bioetanolio kiekis rodo bioetanolio kiekį tūrio procentais (sveikaisiais skaičiais) mišinyje (pavyzdžiui, 95E6, 95E7, 95E10 ir pan.);

29.4. bioetanolis – E85 (kurio sudėtyje bioetanolis sudaro 85 % ir benzinas 15 %);

29.5. biodegalų ir degalų mišiniuose turi būti nurodoma bioetanolio ar RRME tūrio dalis procentais;

29.6. žymėtasis dyzelinas, skirtas naudoti žemės ūkyje, taip pat tvenkinių ir kitų vidaus vandenų žuvininkystėje – raidėmis Dž;

29.7. riebalų rūgščių metilo esteris – raidėmis RRME;

29.7¹. sintetinis dyzelinas – raide D_{sintetinis} ;

Papildyta punktu:

Nr. [1-311](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 1-6 (2012-01-04), i. k. 111203NISAK0001-311

29.8. pirmos klasės arktinis dyzelinas žymimas D*;

29.9. antros klasės arktinis dyzelinas žymimas D**;

29.10. arktinį dyzeliną žyminti snaigė* (-ės) gali būti uždedama (-os) ir ant degalų įpylimo kolonėlės;

29.11. degalai su metalo priedais turi būti pažymėti tekstu „Turi metalo priedų“;

29.12. žymėjimo ženklų dydis ir šriftas turi būti tokie, kad būtų aiškiai matomi ir lengvai įskaitomi;

29.13. degalų vartojimo sezono laikotarpiai reglamentuojami nustatant Privalomuosius kokybės rodiklius.

30. Automatinėse degalinėse papildomai turi būti pateikta detali, aiškiai ir suprantamai išdėstyta instrukcija, kaip pirkėjas turi naudotis automatine degalų įpylimo kolonėle, pinigų priėmimo ar nuskaitymo nuo mokėjimo (kreditinės) kortelės bei kasos aparato kvito išdavimo įtaisų ir kaip prireikus (pinigų nenuskaitymo, ne tokio degalų kiekio įpylimo atvejais ir pan.) pranešti degalinės operatoriui ar kitam prekiaujančios įmonės atstovui.

V. PARDAVĖJO PAREIGOS

31. Pardavėjas privalo:

31.1. užtikrinti, kad degalinėse, terminaluose (sandėliuose) ir kitose nustatytose vietose naftos produktais būtų prekiaujama laikantis prekybos, aplinkos apsaugos, higienos, priešgaisrinių, saugos darbe ir kitų teisės aktų nustatytų reikalavimų;

31.2. užtikrinti, kad degalinių operatoriai, prekiaujantys degalais, turėtų kvalifikacinį darbo pažymėjimą, išduotą nustatyta tvarka pripažintų mokymo įstaigų;

31.3. vienu iš Prekybos taisyklių 22–23 punktuose nurodytų būdų (popieriuje ar elektroninėmis priemonėmis) pateikti pirkėjui įformintus didmeninės prekybos sąlygomis įsigyjamų naftos produktų pardavimą ir jų kokybę patvirtinančius dokumentus;

31.4. parduodamas naftos produktas degalinėse pateikti pirkėjui juridinę galią turintį kasos aparato kvitą;

31.5. vykdyti visas kitas pardavėjo prievoles, nustatytas teisės aktuose.

32. Jeigu dėl techninių kliūčių (įrenginių gedimo ir pan.) pardavėjas negali tinkamai atsiskaityti su pirkėju, pardavimas turi būti sustabdytas. Jeigu automobilis yra be valstybinių numerių, su uždengtais ar blogai matomais valstybiniais numeriais, pardavėjas turi teisę reikalauti iš pirkėjo išankstinio apmokėjimo.

VI. PIRKĖJO TEISĖS IR PAREIGOS

33. Pirkėjas turi teisę reikalauti iš pardavėjo:

33.1. susipažinti su prekybos licencija (leidimu), parduodamų produktų kokybę patvirtinančiais dokumentais;

33.2. teisingai atsiskaityti ir tinkamai įforminti dokumentus.

34. Pirkėjas privalo tamsiu paros metu degalinės pardavėjo reikalavimu pateikti pinigų ar mokėjimo (kreditinę) kortelę iš anksto, iki naftos produktų įsipylimo.

35. Kitos, šiose taisyklėse nepaminėtos, pirkėjo teisės ir prievolės reglamentuojamos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse.

VII. ATSISKAITYMŲ IR PARDUODAMŲ PRODUKTŲ APSKAITOS TVARKA

36. Didmeninės prekybos sąlygomis visos pirkimo ir pardavimo operacijos įforminamos pridėtinės vertės mokesčio sąskaitomis faktūromis ar sąskaitomis faktūromis. Kroviniui gabenti išrašomas gabenimo ir (ar) akcizų apskaičiavimo dokumentas.

37. Už parduotus naftos produktus atsiskaitoma teisės aktų nustatyta tvarka. Įmonės, besiverčiančios prekyba naftos produktais, teisės aktų nustatyta tvarka gali išleisti į apyvartą atsiskaitymo (identifikacines) korteles naftos produktams įsigyti.

VIII. KONTROLĖ

38. Įmonių, kurios verčiasi naftos produktų prekyba, veiklą kontroliuoja Valstybinė mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos, atitinkamos teritorinės valstybinės mokesčių inspekcijos, Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos, atitinkamos teritorinės muitinės, Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos ir kitos institucijos pagal kompetenciją.

39. Įmonės atsakingas asmuo, kontrolės darbuotojų supažindintas su tikrinimo rezultatais, privalo nedelsdamas pašalinti nustatytus trūkumus ir apie tai informuoti tikrintojus.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Ginčai, iškilę dėl Prekybos taisyklių pažeidimų, sprendžiami šalių susitarimu.

41. Nepavykus ginčų išspręsti tarpusavio susitarimu, ginčai sprendžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva
ir kitais degiaisiais skystais produktais
Lietuvos Respublikoje taisyklių
priedas

NAFTOS PRODUKTŲ, KURIŲ PREKYBAI TAIKOMOS ŠIOS TAISYKLĖS, SĄRAŠAS

1. Naftos produktai – aviacinis benzinas (prekių kodai pagal Kombinuotąją nomenklatūrą¹) (toliau vadinama – KN kodai) – 2710 12 31; variklių benzinas (KN kodai – 2710 12 41 – 2710 12 59); ligroininiai (benzino tipo) reaktyviniai degalai (KN kodas – 2710 12 70); kitos lengvosios naftos alyvos (KN kodas – 2710 12 90), reaktyviniai degalai (KN kodas – 2710 19 21); žibalas (KN kodas – 2710 19 25); kitos vidutiniosios naftos alyvos (KN kodas – 2710 19 29); dyzelinas (dyzeliniai degalai), šildymui skirti gazoliai, kiti gazoliai (KN kodai – 2710 19 43 – 2710 19 48; 2710 20 11 – 2710 20 19); skystasis kuras (mazutas) (KN kodai – 2710 19 62 – 2710 19 68, 2710 19 99, 2710 20 31 – 2710 20 39); tepalinės bei kitos alyvos (KN kodai – 2710 19 81 – 2710 19 99, 2710 20 90); suskystintos naftos dujos (KN kodai – 2711 12 11, 2711 12 94, 2711 12 97, 2711 13 91, 2711 13 97, 2711 14 00 ir 2711 19 00).

2. Biodegalai – E85 bioetanolis (KN kodas – 3824 90 97), RRME, kurio sudėtyje yra ne mažiau kaip 96,5 % esterio (kodas – 3826 00 10), sintetinis dyzelinas.

3. Biokuras – iš biologinės kilmės žaliavų pagaminti degieji skysti produktai arba jų mišiniai su naftos produktais, skirti vartoti kaip katilų kuras.

4. Bioalyva – biologinės kilmės alyva, kurios KN kodas – 3826 00 90.

5. Kiti degieji skysti produktai – skalūnų alyva ir jos produktai (KN kodai – 2707 50 10, 2707 50 90, 2707 99 11 ir 2707 99 19), orimulsija (KN kodas – 2714 90 00) – skirti elektros ir šilumos energijos gamybai.

¹ Kodai pateikti pagal Kombinuotosios nomenklatūros 2012 metų versiją (OL 2011 L 282, p. 1 0001–0912). Esant neatitikimų tarp kodų ar jų aprašymo, pateikto priede ir Kombinuotoje nomenklatūroje, pirmenybė suteikiama kodui ir jo aprašymui, nurodytam galiojančioje Kombinuotoje nomenklatūroje.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1-311](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 1-6 (2012-01-04), i. k. 111203NISAK0001-311

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-311](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 1-6 (2012-01-04), i. k. 111203NISAK0001-311

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. gruodžio 14 d. įsakymo Nr. 1-346 "Dėl Prekybos naftos produktais, biokuru, bioalyva ir kitais degiaisiais skystais produktais Lietuvos Respublikoje taisyklių patvirtinimo" pakeitimo